

Oddafólk í Texaco-samtaki á vitjan

Góðar vónir um olju á føroyska landgrunninum - útiðhýsa ikki møguleika fyri at lata annað oljufelag uppí bólk-in

JAN MÜLLER

Í dag fara umboð fyri eitt av teimum stóru oljusamtökunum, sum eru virkin á føroyska landgrunninum, á vitjan í Oljumálastýrinum. Talan er um fleiri av oddamonnunum í Texaco-bólkunum, sum fevnir um oljufeløgini Texaco, Conoco og Murphey. Feløgini hava verið við í kanningunum her frá byrjan og hava hesa tíðina fingið sær hollan kunnleika til okki. Síðani markið kom uppá pláss hava rættliga nógv oljufelag lagt leiðina til gróthus-

bygningin á Debesartroð at hitta umboð fyri føroyskar oljumyndugleikar.

Millum fólkinu, ið fara at stokka inn á gólvíð í Oljumálastýrinum, er William V. Maloney, varforseti fyri leiting. Hann var vertur fyri oljumálaráðharranum og umleið 50 føroyingum á fornaldarborgini Drum Castle á skotska hálálandinum, tá oljumessa varð hildin í Aberdeen herfyri. Sosialurin hitti hann á oljuráðstevnu í Aberdeen.

William Maloney, sum fyri fyrstu ferð vitjar í Føroyum, sigur, at tey trý fel-

øgini í samtakinum eru rættliga bjartskygd, tá tað ræður um møguleikarnar at finna olju við Føroyar. Nú tað nærkast eini útbjóðing vil hann tó ikki fara út í smálutir við nokrum, tí talan verður jú um eina kapping um tey bestu okini.

Hann er annars sera fegin um, at føroyingar hava lagt eina meira neyva tíðarætlan fyri fyrstu útbjóðing. "This is good news" - hetta eru góð tíðindi - sigur hann og dylur ikki fyri, at tey trý oljufeløgini í samtakinum ætla at vera við í útbjóðingini. Men sjálvandi veldst tað eisini um treytirnar.

Nú markið er komið uppá pláss heldur Maloney fyri,

at tað skal vera áhugavert at fara undir víðari kanningar og til endans boring á landgrunninum. Ein orsök til at hann er rættliga bjartskygdur er tann, at Hvíta okkið, sum nú lutvíst er føroyskt, er oljuoki. Tað er prógvað, at olja finst í hesum stóra okinum. Her sipar hann til oljufundini, sum longu eru gjørd á bretskum oki. Jarðfrøðiliga lógini, sum goyma olju í sær har, ganga víðari inn á føroyskt oki tað vit vita um.

Pláss fyri felag aftrat
Nú tað henda so stórar broytingar í oljuheiminum og hetta eisini sæst aftur í teimum ymsu bólkunum

við Føroyar spurdu vit William Maloney, um tað er pláss fyri oljufelag aftrat í teirra bólk!

-Tað er ein møguleiki, men hetta er ikki neyðugt. Eg haldi tey trý feløgini, sum longu eru í bólkunum, útgera ein sterkan bólk. Vit fara seríøst at meta um ein annan partnara, sum hevur nakað at lata bólkunum, men hetta er tó ikki avgerandi neyðugt.

Í dag arbeidir Texaco saman við nógvum øðrum feløgum kring heimin. Eitt teirra er danska Mærsk Olie og Gas. Texaco og Mærsk hava sera tætt samarbeiði í danska partinum av Norðsjónum.

Umboð fyri tey trý feløgini Teaco, Cono og Murphey her vertir fyri oljumálaráðharranum og 50 øðrum føroyingum á Drum Castle í Skotlandi

Um eitt slíkt samstarv ikki kundi verið ført víðari til Føroyaokki eisini vil Maloney kortini ikki siga nakað um. Leitingarstjórnin í Texaco vísir kortini ikki aftur, at samstarv við Mærsk Olie og Gas í Føroyum er ein møguleiki, men hann leggur tó dent á, at ongar samráðingar hava verið um nakað slíkt samstarv í Føroyum.

Eingin ivi er um, at tað eru feløg, sum vilja sleppa upp í tey meira etableraðu samtøkini sum eitt nú tað við Texaco, Conoco og Murphey. Í dag eru nevniliga fleiri feløg, sum leita sær eftir partnum á Føroyaokinum. Eitt teirra er Mærsk. Onnur feløg, sum ikki eru við í stórum samtökum, eru t.d. tað ítalska Agip og tað bretska British Gas. Og síðani koma tey feløgini, ið hava verið partur av samtökum, ið meira ella minni eru farin í upploysn. Eitt av hesum er samtakið har Statoil er í.

Fígjarmálastýrið vísir aftur atfinningum:

Ikki stór hol í kolvetnisskattalóg

Fígjarmálastýrið sigur í viðmerking til samrøðu, sum Sosialurin hevur havt við Jóhannus Egholm Hansen, advokat, at tað er beinleiðis skeivt at siga, at 'stór hol eru í kolvetnisskattalógini'. Viðvíkjandi kolvetnisskattungu eru ymisk viðurskifti, har endalig støða ikki er tikið, men víst verður á øll hesi viðurskifti í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógini

Viðmerking úr Fígjarmálastýrinum til grein í Sosialinum 6. oktober 1999

Sosialurin skrivaði 6. oktober 1999 við stórum yvirskrift 'Stór hol í kolvetnisskattalóg'. Víst varð til viðmerkingar frá Jóhannus Egholm Hansen, advokati.

Grundgevingarnar fyri hví stór hol skuldu verið í kolvetnisskattalógini vóru:

1. Kolvetnisskattalógini viðger ikki skattligu avleiðingar av avtøkukostnaði (abandonment costs)

2. Kolvetnisskattafyrisingararlóg vantar

3. Avgerð er ikki tikið um møguleikan serskatt

Ad. 1.
Rætt er at onki stendur í kolvetnisskattalógini um skattligu avleiðingar av avtøkukostnaði. Hetta er tó ikki tí at ikki hevur verið gjølla hugsað um hetta, men tí at hetta verður mettt at

liggja so langt úti í framtíðini, at hetta hevur ikki týdning nú. Sagt verður í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógina:

„Í lógaruppskotinum verður ikki tikið støða til skattligu viðgerðina í sambandi við, at hildið verður uppat við skattskyldugum virkseimi. Í tí sambandi kann m.a. verða talan um stóran útreiðslur til at beina burtur framleiðsluútbúnað, sum kann hava við sær, at skattgjalddarin í sínum seinasta ári við skattaskyldu kemur at sita eftir við stórum útreiðslum uttan at hava samsvarandi stórar inntøkur. Samstundis kann skattgjalddarin hava góldið stóran skatt ári frammanundan, at hildið verður uppat. Ein loysn kundi verið, at tað í slíkum føri verður loyvt at regulera sjálvuppgávuna í til dømis 4 ár fyri árið, tá hildið verður uppat, soleiðis at møguleiki verður at afturføra avtøkukostnaðin (carry back).“

Væntandi leikar ikki á at halda uppat við kolvetnis-

virkseimi tey fyrstu árinu, tí verður ikki bráðneyðugt beinanvegin at nokta tørvin á reglum hesum viðvíkjandi. Viðurskiftini eiga kortini at fáast í rættlag í góðari tíð, áðrenn avtøka kann gerast veruleiki, og annars hava oljufeløgini sjálvandi ein áhuga í at kenna reglurnar skjótast til ber. Arbeitt verður tí longu nú við at meta um ymsar møguleikar.“

Leggjast skal til merkis, at avtøkukostnaðið hava ikki ein gang týðning tá fyrsta feltið verður avtikið, men hesin spurningur fær ikki týðning fyrr enn føroysk oljuframleiðsla sum heild fer at verða avtikið. Hetta tí, at um gingið verður út frá, at hvørt felag eigur ella eigur í fleiri framleiðandi felum, so kunnu avtøkukostnaðirnir jú dragast frá verandi inntøkum. Trupulleikin kemur ikki til sjóndar fyrr enn ongar verandi inntøkur eru at draga avtøkukostnaðin frá. Um ein oljuvinna kemur at vera í Føroyum, so kann lættliga

roknast við, at hon fer at vara í hvussu so er eini 30 ár.

Sagt verður í greinini í Sosialinum 6. oktober, at oljufeløg vilja krevja, at hesin spurningur verður avgreiddur, áðrenn tey vilja seta stórar verkætlanir í gongd. Um nútíðarvirðið av slíkum avtøkukostnaði verður roknað, so er víst, at hesir kostnaðið hava lítla og onga ávirkan á burðardyggleikan hjá einari verkætlan. Tí kann ikki sigast at hetta hevur ávirkan á atferðina hjá einum rationellum oljufelagi.

Viðmerkjast kann at fleiri onnur lond nær við hjá okkum hava havt eina oljuvinna rættliga nógv ár ikki hava nakrar reglur fyri skattligari viðgerð av avtøkukostnaði.

Ad. 2.
Hetta at ein kolvetnisskattafyrisingararlóg vantar, kann ikki sigast at vera eitt hol í kolvetnisskattalógini, m.a. tí víst varð á tørvin á slíkari lóg í sjálvum viðmerking-

unum til kolvetnisskattalóg.

Harafturat skal sigast at fyrireikingarnar at gera hesa fyrisingararlóg eru nærum línar, og at eitt uppskot verður skjótt lagt fyri ting.

Ad. 3.

Møguleikin fyri serskatti verður eisini nevndur í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógina. Sagt verður at ein avgerð viðvíkjandi serskatti verður tikið, áðrenn fyrsta útbjóðingarnar fer upp. Hetta verður sambært oljumálaráðharranum fyrst í 2000. Sagt verður eisini:

„Í aðru syftu skal ein kolvetnisskattalóg verða við til at áseta alt skattastigið fyri sjálvt virkseimið í sambandi við at framleiða og selja kolvetni. Endaliga skattastigið má kortini ásetast við støði í nógvum øðrum viðurskiftum, sum ikki eru endaliga greidd enn. Tí má verða gjørt greitt, at við lógaruppskotinum er støða ikki endaliga tikið til, á hvørjum stigi heildarskattin skal vera.“

Sum sagt í viðmerkingunum, so má endaliga avgerðin viðv. serskatti takast í samsvari við allar hinar loyvistreyttar til fyrsta útbjóðingarnar. Fígjarmálastýrið arbeidir saman við Oljumálastýrinum við spurninginum um serskatt, og kann vátta, at endaliga avgerð verður tikið, áðrenn fyrsta útbjóðingarnar fer upp.

Við hesum grundgevingum metir Fígjarmálastýrið at tað er beinleiðis skeivt at siga at 'stór hol eru í kolvetnisskattalógini'. Viðvíkjandi kolvetnisskattungu eru ymisk viðurskifti har endalig støða ikki er tikið, men sum omanfyri nevnt, verður víst á øll hesi viðurskifti í viðmerkingunum til kolvetnisskattalógini.

Fígjarmálastýrið